

OCTAVIAN ȚÎCU

BORIS BOGUȘ

Dr. Boris BOGUȘ, profesor universitar la Universitatea Tehnică a Moldovei. A obținut doctoratul în psihologia sportului la Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București, 1997. A absolvit: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, specializarea „Psihologia aplicată”, Chișinău, 1991; Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, specializarea „Profesor-antrenor”, Kîiv, Ucraina, 1989; Universitatea Tehnică a Republicii Moldova, specializarea „Construcția industrială și civilă”, Chișinău, 1984; Colegiul Electromecanic, actualmente Centrul de Excelență în Energetică și Electronică, specializarea „Automatică și telemecanică”, Chișinău, 1974. Câștigător al Concursului Internațional de Proiecte Științifice în Domeniul Fotbalului și beneficiar al Bursei FIFA „João Havelange” (20 000 de dolari), Centrul Internațional de Studiere a Sportului, Zürich, Elveția, 2007-2008. Autor a 6 monografii și a peste 170 de lucrări științifico-didactice, articole de popularizare a științei și publicistice în domeniul fotbalului, pedagogiei, metodologiei și psihologiei sportului. Maestru al Sportului, Antrenor Emerit de Fotbal, Lucrător Emerit al Culturii Fizice și Sportului; distins cu Medalia „Meritul Civic”, Titlul Onorific „Om Emerit”, Diploma Guvernului Republicii Moldova de gradul întâi, Diploma Comitetului Internațional Olimpic și altele.

Dr. Octavian ȚÎCU, istoric, conf. univ. la Universitatea Liberă Internațională din Republica Moldova și cercetător științific coordonator la Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Republicii Moldova. A obținut doctoratul în istorie la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, 2000. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova (2019-2021). Ministru al Tineretului și Sportului din Republica Moldova (2013). Membru al Comisiei prezidențiale pentru studierea și aprecierea regimului totalitar comunist în Republica Moldova (2010). Laureat al Premiului Național al Tineretului în Domeniul Științei și Literaturii (2004) și decorat cu Medalia „Meritul Civic” (2010). Autor a 10 cărți (publicate în R. Moldova, Germania, România, Marea Britanie și SUA) și a peste 100 de articole științifice. Maestru internațional la box, participant la Jocurile Olimpice de la Atlanta, 1996, și medaliat cu argint la Cupa Europei din Lviv, Ucraina, 1999.

OCTAVIAN ȚÎCU
BORIS BOGUȘ

Nicolae Simatoc
(1920-1979)

*Legenda unui fotbalist basarabean
de la Ripensia la FC Barcelona*

Ediția a III-a, revăzută și adăugită

CARTIER POPULAR

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 24 05 87, tel.: 022 24 01 95. E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: 210 80 51. E-mail: romania@cartier.md
cartier.md

*Cărțile CARTIER pot fi procurate online pe shop.cartier.md
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks și pe cartier.md*

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librăria online, cartier.md, e-mail: vanzari@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România

Tel./fax: (021) 210.80.51

E-mail: romania@cartier.md

Taxele poștale sunt suportate de editură.

Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Cartier popular* este coordonată de Gheorghe Erizanu

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Gușu

Coperta seriei: Vitalie Coroban

Coperta: Vitalie Coroban

Design/tehnoredactare: Marina Darii

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Octavian Țicu, Boris Boguș

NICOLAE SIMATOC (1920-1979)

Ediția a III-a, martie 2022

Prima ediție a apărut în 2013 la Ed. *Cardidact*, Chișinău;

ediția a II-a, Ed. *Cardidact*, Chișinău, 2014.

© 2022, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Țicu, Octavian.

Nicolae Simatoc (1920-1979): Legenda unui fotbalist basarabean de la Ripensia la FC Barcelona / Octavian Țicu, Boris Boguș; coperta: Vitalie Coroban. – Ed. a 3-a, rev. și ad. –

[Chișinău]: Cartier, 2022 (Bons Offices). – 344 p.: fot., tab. – (Cartier Popular / colecție coordonată de Gheorghe Erizanu, ISBN 978-9975-79-891-4).

Rez. paral.: lb. engl., catalană, ital., ung. – Referințe bibliogr.: p. 343-344. – 1000 ex.

ISBN 978-9975-86-571-5.

796.332.071.2(092)

Ț 96

*Se dedică
celui mai mare
fotbalist basarabean
al tuturor timpurilor*

Nicolae SIMATOC în primul an de evoluare
la FC BARCELONA, 1950

Replica celor Cinci Cupe, câștigate de N. Simatoc cu magnifica echipă a Barcelonei în ediția 1951/1952.

Nicolae SIMATOC (1920-1979)

Palmares sportiv

1. 1938/1939 – Ripensia Timișoara – locul II, Campionatul României
2. 1940/1941 – Ripensia Timișoara – locul III, Campionatul României
3. 1942/1943 – Clubul Athletic Oradea – locul II, Campionatul Ungariei
4. 1943/1944 – Clubul Athletic Oradea – locul I, campion al Ungariei
5. 1946/1947 – Carmen București – locul II, Campionatul României
6. 1948/1949 – Internazionale Milano – locul II, Campionatul Italiei
7. 1950/1951 – FC Barcelona – câștigător al Cupei Spaniei
8. 1951/1952 – FC Barcelona – locul I, campion al Spaniei
9. 1951/1952 – FC Barcelona – câștigător al Cupei Spaniei
10. 1951/1952 – FC Barcelona – deținător al Cupei Eva Duarte
(competiție predecesoare a Supercupei Spaniei)
11. 1951/1952 – FC Barcelona – deținător al Trofeului Martini-Rossi
12. 1951/1952 – FC Barcelona – câștigător al Cupei Latine (precursoarea Cupei Campionilor Europeni și a Ligii Campionilor)
13. 1940/1946 – 8 meciuri pentru echipa națională a României

Cuprins

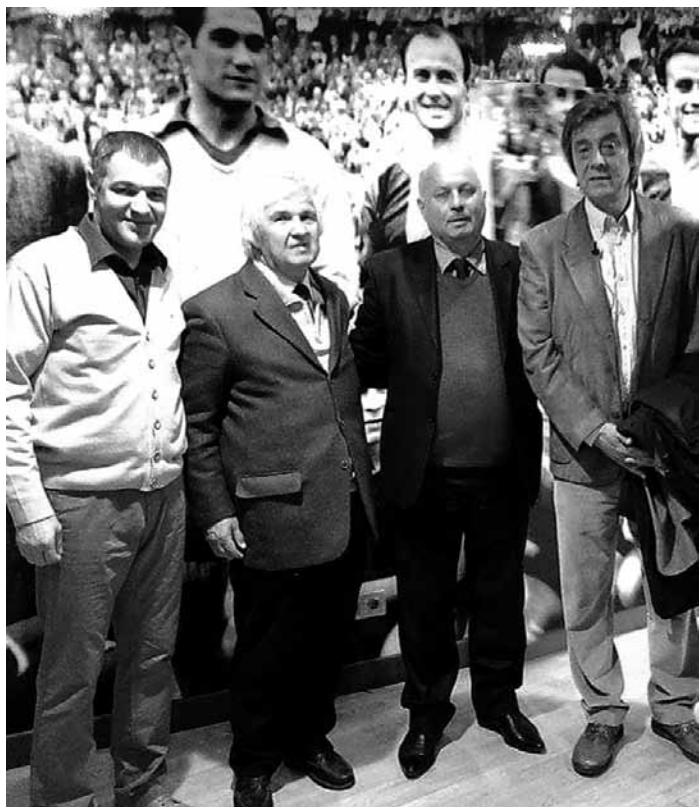
<i>Prefață la ediția a III-a</i>	11
<i>Prefață la ediția a II-a</i>	15
<i>Cuvânt-înainte. În căutarea memoriei pierdute</i>	21
<i>Introducere</i>	33
<i>Mulțumiri și recunoștințe</i>	41
Capitolul I. Începuturile fotbalistice în Basarabia (1920-1934)	45
Grimăncăuți: o istorie între fotbal și box	45
Fotbalul basarabean al vremii	58
Capitolul II. Intrarea și lansarea în fotbalul românesc (1934-1941)	70
Particularități ale fotbalului românesc interbelic	70
Marea transformare: Ripensia Timișoara	79
Capitolul III. Perioada războiului (1941-1945)	102
Între Carmen București și Clubul Athletic Oradea	102
Campion al Ungariei	112
Capitolul IV. Evadarea din România (1945-1947)	116
Impactul comunismului asupra fotbalului românesc și basarabean	116
Pregătirea evadării.....	121
Capitolul V. Apatrid în fotbalul italian (1947-1950)	140
Evoluții ale fotbalului italian în timp	140
Intrarea în „Il Calcio” – Inter Milano (1947-1949)	144
Brescia, Hungaria și turneul spaniol (1950)	154

Capitolul VI. Gloria fotbalistică – FC Barcelona	
(1950-1952)	171
Fotbalul spaniol și catalan în perspectivă istorică	171
FC Barcelona – „més que un club”	175
Titular la FC Barcelona	188
În „echipa celor cinci cupe”	214
Capitolul VII. La răscruci de drumuri (1952-1963)	236
Sfârșitul carierei fotbalistice – Real Oviedo (1952-1953)	236
Experiențe de antrenor	252
Capitolul VIII. Viața la antipozi (1963-1979)	274
Simatoc și soccerul australian	274
Geniu și figură până la mormânt	281
<i>Epilog. Viața lui Nicolae Simatoc: între mituri și realități</i>	291
<i>Anexe</i>	307
<i>Summary</i>	327
<i>Resum</i>	331
<i>Reassumto</i>	335
<i>Kivonat</i>	339
<i>Bibliografie</i>	343

Prefață la ediția a III-a

Cărțile sunt asemenea copiilor. Se nasc, cresc și ating maturitatea, lansându-se în lumea mare. După două ediții de succes în anii 2013 și 2014, care au schimbat profund paradigmele de percepție asupra fotbalului din România și Republica Moldova, cartea despre legenda lui Nicolae Simatoc de la Ripensia la FC Barcelona ajunge la a treia ediție.

Între timp, în anul 2015, grație susținerii din partea Federației Moldovenești de Fotbal (președinte Pavel Cebanu) și a Comitetului Național Olimpic și Sportiv (președinte Nicolae Juravschi), am reușit realizarea filmului documentar „Variațiuni pe un nume”, dedicat marelui fotbalist. Pelicula cinematografică (regizor Violeta Gorgos, imagine Cristian Sbîngu, montaj Letiția Ștefănescu și producător Virgiliu Mărgineanu), realizată într-o colaborare cu TVR Iași și OWH Studio (Chișinău), a permis o rescriere a istoriei lui Nicolae Simatoc, scenariul filmului purtându-ne pe toate locurile de pelerinaj existențial și fotbalistic – Grimăncăuți, Timișoara, Oradea, București, Budapesta, Milano, Brescia și Barcelona. În această aventură au apărut noi detalii ale istoriei sale și persoane care l-au cunoscut personal pe Simatoc, unii dintre ei chiar coechipieri cu basarabeanul la FC Barcelona. Astfel, la Timișoara l-am întâlnit pe Ioan Vulcănescu, fost jucător al echipei Ripensia Timișoara, care l-a cunoscut personal pe Simatoc și a putut să ne ofere detalii de neprețuit pentru reconstituirea portretului său fotbalistic și de viață. Urmând firul narațiunii, la Brescia am găsit casa unde a locuit Simatoc și familia sa, acolo

Autorii, Octavian Țicu și Boris Boguș, împreună cu Silvio Simatoc (primul din dreapta) și Ladislau Kubala jr (al doilea din stânga) la FC Barcelona

unde s-a născut, în anul 1950, fiul său Silvio Simatoc-Szegedi. La Barcelona, povestea s-a întregit cu imaginile video în care apare fotbalistul român, precum și prin relatările lui Ladislau Kubala jr, fiul celebrului Kubala, care i-a fost coechipier, ale lui Louis Lop, istoricul echipei FC Barcelona, care l-a cunoscut personal, și ale fostului său coleg de echipă, Jaime Peiro Arbones, alături de care a evoluat, în 1951-1952, la FCB.

Jaime Peiró Arbonés, primul din dreapta jos, alături de N. Simatoc

Filmul „Variațiuni pe un nume” a câștigat, în anul 2017, Premiul „Cel mai bun documentar de televiziune” la Festivalul de Film „DocuArt”, București, România.

În contextul elaborării filmului am putut colecta mai multe fotografii ale istoriei lui Nicolae Simatoc, care apar pentru prima oară în această ediție, printre care imaginea care atestă venirea lui N. Simatoc, L. Kubala și a antrenorului F. Daučík în Spania (1950), oferită de Miquel Pallarès, fostul doctor al echipei FC Barcelona; poza echipei FC Barcelona din anul 1952, în care N. Simatoc apare alături de Jaime Peiró Arbonés, oferită chiar de fostul său coechipier; fotografia echipei CAO Oradea din anul 1943, în care apare și protagonistul nostru, oferită de conducerea actuală a clubului bihorean; o fotografie ce immortalizează venirea lui N. Simatoc și lui L. Kubala la meciul Inter-Roma (1950), oferită de conducerea echipei Brescia, Italia; poză-relatare din ziar ce surprinde participarea lui N. Simatoc la meciul cu FC Nürnberg, Germania (1952).

Ediția mai este suplinită cu două mărturii documentare inedite oferite din arhiva familiei de Silvio Simatoc, fiul marelui fotbalist. Prima reprezintă un extras din „Gazeta Sporturilor” (1942), în care apare pentru prima oară poza lui Nicolae Simatoc după meciul cu Venus București. Cea de-a doua este fotografia de la meciul amical dintre selecționatele României și Ungariei (1945), unica poză care-l reprezintă pe Simatoc la un meci al echipei naționale a României.

După apariția cărții și a filmului despre Nicolae Simatoc, istoria sa a devenit o placă turnantă a fotbalului din Republica Moldova, Federația Moldovenească de Fotbal instituind, în anul 2015, Premiul „Nicolae Simatoc”, care se decernează anual celui mai bun stranie moldovean în campionatele de top din Europa. În ordinea decernării, laureați ai Premiului „Nicolae Simatoc” au devenit Artur Ioniță, al doilea basarabean după Simatoc, care a jucat în Seria A din Italia, la echipa „Cagliari”; Igor Dobrovolski, campion olimpic (1988) și câștigător al Ligii Campionilor cu Olympique de Marseille (1992-1993); Alexandru Guzun, al doilea basarabean după Simatoc care a jucat în Campionatul României, la echipa „Rapid” București; Alexandru Epureanu, primul basarabean care evoluează în primul eșalon al fotbalului din Turcia, la echipa „İstanbul Başakşehir”; Vitalie Damașcan, jucător al echipelor FC Torino (Italia) și „Fortuna” Sittard (Olanda).

Istoria lui Nicolae Simatoc, cel mai mare fotbalist basarabean din toate timpurile și unul dintre cei mai valoroși fotbaliști români și europeni, inspiră viețile a mii de copii și părinți, devenind un exemplu de emulație și aducând în fotbal o generație de tineri dornici să-i urmeze calea. Prin această ediție sperăm să impulsivăm și să redimensionăm cunoașterea personalității sale, iar, odată cu aceasta, să aducem mai aproape de cititori istoria fotbalului basarabean, a celui românesc, iar, prin extensiune, a celui din țările în care a trăit și a jucat fotbal Nicolae Simatoc.

Prefață la ediția a II-a

Atunci când am început să scriem despre Nicolae Simatoc, realizăm că recuperarea memoriei sale va avea un impact mediatic și formativ deosebit, iar interesul față de carte va fi unul pe măsura anvergurii personalității sale. Recunoaștem cu sinceritate că reacțiile, atitudinile și aprecierile față de apariția cărții, manifestate deopotrivă de mass-media, specialiști și cititori din Republica Moldova și România, ne-au depășit așteptările inițiale. Interesul sporit pentru această lucrare a pornit din momentul lansării cărții la Chișinău, când a devenit cunoscut că aici va veni Silvio, fiul lui Nicolae Simatoc, care a ținut neapărat să viziteze baștina tatălui său cu această ocazie. Am realizat dubla lansare a cărții la Chișinău și Grimăncăuți în luna aprilie 2013, la ambele evenimente fiind prezenți oameni din diferite domenii de activitate socioumană, cu atitudini diferențiate față de fenomenul sportului, dar cu toții emoționați de această istorie unică a unui basarabean care a atins culmile performanței fotbalistice în anii 1940-1950.

Cel mai afectat de această experiență a fost însă fiul marelui fotbalist, pentru care prima vizită în Basarabia a fost marcată de trăiri profunde, mai ales atunci când a mers la Grimăncăuți, acolo unde avea să intre în biserica în care a fost botezat tatăl său și a putut chiar să vadă cristelnița în care acesta a fost încreștinat, să vină la școala unde acesta a învățat sau să pășească pe „terenul de fotbal de lângă pârau” unde a început să joace fotbal micul Colea Simatoc.

Venirea lui Silvio Simatoc în satul de baștină al tatălui său,
Grimăncăuți, 21 aprilie 2013.

În luna iunie 2013, la invitația președintelui actual al clubului Ripensia, domnul Radu Ienovan, am lansat cartea la Timișoara, orașul unde a început să joace fotbal profesionist Nicolae Simatoc, iar prin aceasta am unit într-un tot întreg spațiul românesc, ca pe timpurile când aici locuia și activa basarabeanul-legendă. În contextul lansării, au apărut alte noi informații despre viața lui Nicolae Simatoc la Timișoara, ceea ce a deschis noi orizonturi pentru carte.

Aflați în orașul de pe Bega, am constatat cu bucurie că, la 12 iulie 2012, Asociația Sportivă „Fotbal Club Ripensia Timișoara” a redobândit personalitatea juridică printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă a Judecătoriei Timișoara, asumându-și identitatea, principiile și valorile care au stat la temelia clubului fondat în 1928. Ca în toate lucrurile care sunt atinse de mâna lui Dumnezeu, această coincidență – renașterea clubului Ripensia și publicarea cărții despre Simatoc, cel mai valoros „ripensist”

Ripensia Timișoara, 2014: 80 de ani după N. Simatoc.

prin performanțele internaționale, – redimensionează trecutul și prezentul fotbalistic al Banatului. Noua construcție a Ripensiei, concepută să fie una „pas cu pas”, fără arderea etapelor atât de necesare făuririi și dezvoltării unei asociații viguroase și trainice, este în măsură să devină purtătoarea visurilor sau speranțelor celor care păstrează în suflet acest nume.

Ediția a II-a a cărții a decurs firesc din lucrurile care s-au succedat după lansare, din vizitele lui Silvio Simatoc în Republica Moldova și la Timișoara, dar mai ales din faptul, care ne-a bucurat și ne-a încurajat, că deja spre toamnă stocul de carte publicat s-a epuizat.

O surpriză deosebită pentru noi a fost faptul că, la ediția a XXII-a a Salonului Internațional de Carte (31 august – 3 septembrie 2013, Chișinău), legenda lui N. Simatoc a obținut Premiul Special „Basarabeni în lume” într-un concurs la care au participat peste 15 000 de titluri de carte din 20 de țări ale

Secvențe de la lansarea cărții despre N. Simatoc
la Biblioteca Națională din Chișinău, 20 aprilie 2013.

lumii. Datorită acestui interes, cartea urmează să fie tradusă în mai multe limbi de circulație internațională, unele cu referință la țările unde a trăit și a activat Nicolae Simatoc. Tocmai din respect față de țările în care a locuit și a jucat fotbal marele nostru conațional, am decis să publicăm la sfârșitul cărții rezumate în limbile catalană, italiană, maghiară și engleză, lucru care ne-a scăpat în prima ediție și pe care îl facem cu bucurie de această dată.

Cu această ocazie aducem mulțumiri unor oameni dragi, care au făcut diferite traduceri din (și în) limbile trăite și vorbite de Simatoc: dr. Radu Melniciuc, conferențiar universitar la Universitatea de Stat din Republica Moldova (limba italiană); dr. Lucian Nastas, conferențiar universitar la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj (limba maghiară); Liliana Ganga-Rostea (limba spaniolă) și Ecaterina Crețu (limba catalană).

Un rol aparte în apariția celei de-a doua ediții a cărții îi aparține lui Sergiu Pagu, care, ca și în cazul publicației noastre

Secvențe de la lansarea cărții despre N. Simatoc
la Biblioteca Națională din Chișinău, 20 aprilie 2013.

despre fotbalul est-european, și-a arătat cu generozitate disponibilitatea de a susține financiar proiectul despre Simatoc.

Sperăm din tot sufletul ca această nouă ediție să depășească ipostaza efectului de senzație, pentru a deveni o carte de referință pentru cititorul român de pretutindeni, pasionat de istoria noastră zbuciumată, care încă n-au ajuns să cunoască legenda celui mai mare fotbalist basarabean al tuturor timpurilor.

În ochii caricaturiștilor timișoreni, 2013.